

ELŐFIZETÉSI AR:
Házhoz hordva 80 fillér.
Vidékre postán 1.40 kor.
Egyes szám ára 2 fillér.
Megjelenik mindennap.

KOLOZSVÁRI HIRLAP

FÜGGETLEN NAPILAP.

Egy négyszögcentiméternyi hirdetés ár 8 fillér. — Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Apró hirdetés 60 fillér.

Nyiltéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Főszerkesztő: **Dr. ÓVÁRI ELEMÉR.**

Felelős szerkesztő: **CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY.**

A képviselő urak és az adoma.

— jul. 25.

Szinte tengerré szélesedik a sok móka, a még több adoma, amely a képviselőház folyosóján az újságírók elméjét megtermékenyíti. Csak a napilapokból derül ki, hogy a mienknél ötletesebb, szellemesebb, viccesebb képviselőház nincs a világon. Még Belicska Béni is viccel, akiről pedig a krimicsaui vesztett csatán bankódó helyi érdekű orosz géniust kívánta mintázni egy ismeretlen szobrász.

Szegény újságírók! Ha tél van, ha nyár, ha derült nap van, ha esik, szellemességük malterjét rákanalazzák a nagyságos képviselő urra, mert a pucéradoma így jut diszköntöshöz és a nagyságos adoma, még ha szellemi skrofula tarajosodik az alján, meghatóbb mindig, mint az, a melyiket hadastyán-egyleti elnök bőfőg el: vagyis a t. c. adománál.

Mert abból a száz percentből, a mennyi adoma a képviselőház folyosóján termeltetik, éppen csak egy percent keresheti gazdáját képviselői magaslaton. A maradék kilencvenkilenc az újságírók folyosói kaptárjából kerül ki disznek, elszámoltatván a nagyságos ur ötletességének főkönyvében „saját” számlára.

Amiből kiderül, hogy a képviselők még a tulajdon szellemességüket, ötletességüket, sőt adomáikat is készen kapják. A legfőbbesebb és a legszabadjegyesebb kényelem. A pékmester, ha a magamdagasztotta kenyeret sütni küldöm, a sütésért számít legalább néhány krajcárt. A képviselő az adomát, ötletet, szellemességet kisütve kapta és még a érte járó mosolyt, kacagást, dicsőséget is lefölozi.

De vajjon boldog-e a nép, ha oly páratlanul bő adoma termésünk az idén. Boldog-e, hogy a ki mandátummal jár a magyar földön, adomából köt bokkrétát az „Isten kalapjához.” Boldog-e hogy Gabányi Miklóst, a szellemesség ugarán való szilajfutásában a legjobban dresszirozott ötletesség se érhetné utól?

Megint csak azt állítom, hogy keleti a tudományunk. A tekintetünk rátapad a képviselőházra, a melynek tagjairól irunk, mint-

ha villamos ivlámpák volnának, holott mécses is alig akad köztük egy-egy. A képviselőházé minden irásunk, holott az osztályuralom adoma magazinja éppen nálunk nem jelent semmit.

Mit is jelentene, a mikor Apponyi és Tisza bravuros ketőse dacára harminc százalékkal emelkedett az élelmiszerek ára. És éppen tegnap.

A kolozsvári dohánygyár.

Az V-ik osztályt Simon Géza, dohányjövédéki tiszt vezeti. Ez osztály a dohányáruraktár kezelésével, a feldolgozott, kötegelt, csomagolt anyagnak exportjával foglalkozik. Kezelése a legnagyobb körültekintést igényli s számadástétele sok és nehéz.

A gyártelepen felhalmozott roppant mennyiség állandó szakszerű felügyelet és gondozás alatt áll.

Személyes tapasztalataink alapján a dohánygyárról irt cikksorozatunkat ezzel be is fejeztük.

Ismertettük a gyár beosztását, üzemét, munkaarányát, annak miképpen megosztását és arányosítását. A tisztikar működését, a munhások munkabíró képességét, rátértünk az egészségi állapotokra és meggyőződésünk teljes őszinteségével állíthatjuk, hogy a gyári üzem rend, tisztaság, szakszerű beosztás tekintetében kívánni valót egyáltalán nem hagy hátra.

Az igazgatóság nehéz feladatában teljes tudatával minden eszközt megragad arra nézve, hogy a munkások érdekeit védje és érvényre juttassa.

Azonban nem lennénk teljesen őszinte, ha azt állítanánk, hogy a gyári üzem egyes produktumainál a teljes tökéletesség érvényesül.

Különbén a munkásokra egészségi szempontból való felügyelet még mindig hagy kívánni valót hátra s a roppant megfeszített munka, mely ott minden egyes munkásnak osztályrésze, határozottan magasabb dotációt érdemel.

Táplálkozási viszonyaik gyatrák. Azok részére, kik az intézet konyháját igénybe venni nem hajlandók — és érthetetlen, hogy az ott táplálkozók száma elenyészően csekély — egy közös étkező helyiséget kellene berendezni, mert igen gyakran megtörténik, hogy hóban, viharban a szabad ég alatt minden kis megérdemelt kényelem

nélkül kell a munkás gyatra eledeletét elköltse. A délelőtt és délután közti munkaszünet igen csekély, a táplálkozni haza járók — és ezek igen nagy számmal vannak — a legnagyobb gyorsaságot kell jövet, étkezés és visszameuttre fordítsák, ami fáradt testükre bizony cseppet sem hat jótékonyan.

Nem tagadható azonban az sem, hogy az állapotok folyton javulnak s ennek érdekében az állam időnkinti biztos kiktűzésével, és az igazgatóság jóakaratu eljárással minden eszközt felhasznál.

(Vége.)

A kereszt-utcai drámáról.

Hilberth csendőrhadnagy szabad lábón.

A testvérgyilkossággal gyanúsított Hilberth Rezső nyugalmazott csendőrhadnagy ügyében ma nevezetes fordulat történt. Az elhunytak boncolásáról felvett jegyzőkönyv a mellett szolgáltatott bizonyosságot, hogy a szerencsétlen Hilberth Gusztáv önmaga végezte ki magát, tehát a gyanúsított fivér ártatlan. Hilberth Rezső jogi képviselője, dr. Fried Vilmos, már napokkal ezelőtt kérvényt adott be védencének szabadlábra helyezése érdekében. Hajos dr. vizsgálóbíró ma délután Hilberthet szabadlábra helyezte és az ügyész ez ellen nem jelentett be felfolyamodást. Hilberth örömtelten köszönte meg a szabadlábra helyezést és ujjal hangoztatta ártatlanságát. A bíróság a vizsgálat tovább folytatása avagy beszüntetése ügyében legközelebb fog határozni.

Beszélgetés Hilberth hadnaggyal.

Ma este fővárosi tudósítónk felkereste a csendőrhadnagyot. Hilberte Rezső családja szolid körébe, a Kereszt-utca 9/b számú házba tért vissza. Családja az esti lapokból értesült szabadonbocsátásáról. Csend volt a szobában, a miköz belépett és a következő párbeszéd folyt.

— Ha nincs ellenükre — mondom — a hadnagy urtól szeretném hallani a történeteket.

— Szívesen elmondok mindent — felelte ez — bár megbélyegzett ember vagyok ugyanis. Magamat talán nem is sajnálom, de családomat, amely ártatlanul nagy szegényben jutott. És amikor elmondok mindent, családomért teszem. Szerencsétlen Gusztáv öcsémet nem öltem meg. Hogy a látszat ellenem fordult, hogy ártatlanul börtönbe kerültem, azért nem okozok senkit. A szerencsétlen vé-

letlen hozta így magával. Azon a napon, július 9-én délután összeveszttem Gusztávval. Gyakrabban történt ez közöttünk, igaz. Indulatos, katona természetemmel fogva kissé nyert modoru ember vagyok. No de sohasem éreztem úgy, ahogy azt mondtam. Öcsém harmadfél évig szivbajos volt. Hátramaradt a fejlődésben, a tanulásban s betegsége hozta magával, hogy túl érzékeny is volt. Az én modorom s az ő érzékenysége ütköző pontok voltak és ezek idézék elő a perpatvarokat.

A július 9-iki perpatvar eltartott délután három óráig. Öcsöm ideges volt, én indulatos. Rákibáltam s ő nem maradt adósom. A szóváltás elég hangos volt, a szomszédok is hallhatták. Hogy milyen szavakat vágtunk egymás fejéhez, azt már nem tudom. A kiállott izgalmak és a bánat kiverték már a fejemből. Elég az hozzá, öcsém, aki reszketett a haragtól, hirtelen felkapta a zongorán levő forgópisztolyt és felém sötötte. A golyó mellettem süvített el és az ágy lábát érte, ahonnan azonban lepattant és zongora alá gurult. Itt találta meg a vizsgálóbizottság. Fel sem ocsudhattam meglepetésemből, amikor a forgópisztolyt már jobb nomlokához illesztette és elsütötte. Tántorogva véres fővel az ágyra borult. Egy pillanatig kővé meredve állottam mellette. Magamhoz azonban anyámért kiáltottam, akinek elmondottam, hogy mi történt. Isten látja a lelkem, szívesen cseréltem volna vele, akit verekedésünk dacára szerettem. Orvos, mentők rendőrök jöttek. A vizsgálat megindult és egyre jobban ellenem irányult a gyanu, hogy gyilkos vagyok. Elképzelheti, hogy a helyszíni szemle befejezése után, amikor a rendőrtisztviselő és a vizsgálóbíró hozzám léptek és elmondták, hogy a helyzet nem elég tiszta és szavikból kiéreztem, hogy gyanu merült fel ellenem, micsonda hatást gyakorolt az reám. Öcsém halála miatt már le voltam sujtva, de ez a gyanu, amely ellen nem tudtam védekezni, rémesen hatott reám.

— Uraim, ártatlan vagyok, rebegtem — és ámulattal hallgattam a helyszíni szemle eredményét és a szomszédok tanuvallomását, akik készek voltak megesküdni arra, hogy gyilkos vagyok. Először úgy éreztem, hogy megőrültem, de aztán eszembe jutott, hogy meg kell a magam és a családom becsületét menteni és ez a gondolat adott nekem erőt. Szótlanul követtem a vizsgálóbíró a rendőrségre és ott igyekeztem védekezni, hogy nem vagyok testvérgyilkos. Hiábavaló volt. Letartóztattak és börtönbe csuktak. Tizenegy napig sinylődtem ott. El nem mondhatom, hogy micsonda érzés vett erőt rajtam. Öcsém halála fölött érzett bánatom egyfelől, másfelől szegye-nem. Nézzem reám, tizenegy nap

alatt alig hunytam le a szememet. Eszembe jutottak a rémregények, ártatlanul üldözött alakjaikkal, a kik hosszú éveken át kínlódnak a börtönben, míg végre kiderül ártatlanságuk. Hála istennek, nem jutottam sorsukra. Először a boncolás, aztán az irásszakértők, végül a fegyverszakértők kiderítették ártatlanságomat. Védóm, Fried Vilms dr. naponként felkeresett és vigasztalt. És ma aztán szabadlára helyeztek. Hajós dr. vizsgálóbíró $\frac{1}{2}$ 1 órákor magé elé kísértetett és elmondta nekem, hogy az irásszakértők bebizonyították, hogy a halott zsebében talált levelet öcsém írta, hogy a fegyverszakértők is kizártnak találták a gyilkosságot és ezért szabadlára helyez.

— Hilberth ur, most távozzék. Ha hívni fogjuk jelenjen meg. A vizsgálat újabb adatai kiderítették, hogy ön ártatlan. Isten vele!

— Nem azért, hogy szabad lettem, de mert hivatalosan első embertől hallottam, hogy ártatlanságom mellett sok a bizonyíték, örömkönyvekre fakadtam. Lelkemet borító sötét köd felszállott. Nem tudom, hogyan jutottam ki az utcára. Először néhány órát sétáltam és úgy jöttem haza. Apám, anyám és nagyobbik öcsém szívesen fogadtak, mert szívük mélyéből meg voltak győződve ártatlanságomról.

— Csak egyre kérem önt, — szolt most hozzám, — írja ki lapjában, hogy nem neheztelek senkire. Az ellenem vallott tanukra sem, mert felteszem róluk, hogy jóhiszeműleg jártak el. A lapokra sem, noha egyik-másik anyámat is megbántotta. Azt írták róla, hogy 20 év óta, azóta, hogy öcsém született, nem beszélt apámmal. Ez nem igaz. És még egyet Nem azért, hogy magamat mentsem, de hogy az igazat tudja Öcsém tényleg foglalkozhatott öngyilkossággal gondolatokkal. Szegény jól tudta, hogy sohasem lesz egészséges és bár sohasem említette előttem, mégis gyanítottam, hogy megunta életét.

Féltizenegyre járt az idő, a midőn tudósítónk távozott Hilberthéktől. A hadnagy kikísérte a kapuig és ott zokogva vett tőle búcsút.

— Holnap kimegyek a temetőbe öcsém sírjához — mondá, míg búcsút vett tőlem.

I. Jakab Vöslauban.

Jacques Lebaudy, a „Szahara császára“ folyó hó 14-étől tegnapig a Bécs melletti Vöslauban időzött, a hol inkognitó a Bellevue-szállóban lakott. Lebaudy, aki nagyon sokat költekezett, két ur és két hölgy társaságában volt. Az egyik férfit a többiek miniszternek szólították. Lebaudy n szálló első emeletén öt szobát bérelt. A mikor tegnap Bécsbe utazott, a szálló tulajdonosa sóhajtván mondotta:

— Bárcsak tiz olyan vendégem volna egész évadban.

Elutazása előtt a császár kihallgatáson fogadta Leslie Crownt, a Bellevue-szálloda tulajdonosát. A kitűnő Jacques mintegy 30 éves nagyon elegáns szőke fiatal ember, angol hajviselettel, kis szőke bajusszal.

— Felséged hivatott — szolt Leslie Crown a császár elé lépve.

— Ezuttal nem felség, csak Jacques Lebaudy. Tudja, én Jacques Lebaudy álnév alatt utazom és súlyt helyezek rá, hogy inkognitóm fenntartassék. Érti? Csak elutazásom után tudja meg a nép, hogy ki járt itt! Remélem, maga hallott felőlem. Hát azt mondták nekem, hogy itt Vöslau körül szép a világ, hát hirtelen elhatározással ide utaztam. Tegnap délután már ide is érkezünk. Utimarsalomban szobákat akart rendelni, de én leintettem. Csak semmi készülődés és semmi ceremónia. És cél nélkül bolyongtunk egész délután, mindaddig, míg megpillantottuk az ön szép hoteljét. És e kellemes percekben a maga foglyai vagyunk. Igen, foglyai, mert szállodájának szépsége elragad és Jacques Lebaudy foglyává teszi. Fájdalom, csak rövid időre! Hivatásom visszaszólit Franciaországba, de szeptemberben visszatérek. Akkor három hétig fogok itt maradni. Mert ime alig 24 órája, hogy itt vagyok és el vagyok ragadtatva, de egy feltételem van. Itt tartózkodásom alatt önnek hallgatnia kell, mint, hogy is mondjam csak, mint egy pontynak.

— Felséged számíthat reám.

— Ismétlem, ezuttal nem vagyok felség.

— Bocsnát, Lebaudy ur!

— Igy már helyes. Ami pedig nyári üdülésemet illeti, hát valóban nagy szükségem van rá. Az idegeim meg vannak támadva. Nyugalomra van szükségem, mert nagy feladatok várnak reám. Tudom, mit akarok. Ezentul pedig szenvedélyes automobilista vagyok. Fájdalom, nincs gép velem, de fogok egyet hozatni Bécsből.

Leslie Crown szerényen megjegyezte, hogy az ő szállodájában ilyen előkelő vendégek számára rendelkezésre áll egy pompás gépkocsi.

— Valóban, — kiáltott fel elragadással a szaharai császár — látja, maga tetszik nekem! Honnan került ide?

Én — felelte a szállodás — amerikai vagyok és operaénekes voltam túl a vizen. De hogy elvesztettem a hangomat, hát fölcsaptam hoteliernek és vettem szállodát itt Vöslauban, és más egyebütt.

— Érdekes alak, — mondta Lebaudy. — Tehát operaénekesből főlemelkedett szállodatulajdonosig. Ez jövedelmezőbb a kornyikálásnál, mi?

Jacques Lebaudy ezután biztosította Leslie Crownt, hogy ő igar barátja Ausztriának és búcsúzáskor így szolt:

— Majd érdeklődöm Bécs környéke iránt. Tehát annál maradunk: szeptemberben újra eljövök.

Ezzel kezdet fogott Crownnal és a kihallgatás véget ért. Szaharáról egy árva szó sem esett.

Angol—orosz konfliktus.

— Távirati tudósítás. —

Az Angolországág és Oroszország között történt összekoccanás mely Malacca angol hajó letartóztatása következtében történt, ma már elintézetnek tekinthető. Anglia határozott hangu erélyes jegyzékének ma meg volt a hatása. Az orosz kormány kiadta a ren-

deletet, hogy a Malaccát bocsássák szabadon.

A konfliktust oly komolylyá azok a formák tették, amelyek között az angol hajó letartóztatása történt. Az orosz tengerésztisztek úgy látszik, nem voltak teljes tudatában annak a fontosságnak, a melylyel az ilyen hajó feltartóztatása jár, különben nem követték el az az ügyetlenséget és meg gondolatlanságot, hogy a feltartóztatott angol hajót erőszakkal Libauba egy orosz kikötőbe cipeljék. Ezeket a vérig sértő részleteket Anglia nem is fogja megbocsátani Oroszországnak, ha a konfliktus már rég el lesz intézve, az ellenséges, keserű hangulat sokáig fog még rezegni a két állam egymáshoz való viszonyában.

A Malacca szabadon bocsátása nem ad teljes elégtételt Angliának azért a nagy erkölcsi és anyagi kárért, amit hajója feltartóztatásával szenvedett. Az angol tengeri kereskedés jóformán megakadt, mert nem akadt vállalkozó, aki kitette volna magát annak a veszélynek, hogy rakományát valamely, a Dardanellákból elősiető orosz hajó fogja. Részint azért, hogy visszaadja kereskedőinek önbizalmát és a tengeri forgalom nyugodt biztonságát, részint pedig megtorlástéppen az angol Földközi tengeri hajóraj a Dardanellák elé vonul, hogy az angol hatalom maga őrizze a Fekete-tenger kapuját, miután a nemzetközi megegyezés gyenge őrizőnek bizonyult.

És itt ismét Anglia, mint az internacionális egyezmények őre tűnik fel; Oroszország pedig mint ezeknek a megegyezéseknek megszegője. A Malacca ügy ismét világot vett a nagyhatalmak egymáshoz való viszonyára s bizonyítja, hogy a nagy európai koncert még ma is tulajdonképpen Anglia és Oroszország egymás között való versengése.

A Malacca esete a politikai világ figyelmét ismét a Dardanellák kérdésére irányítja. A Bosporus és Dardanellák Törökország fenhatósága alatt állanak. Az 1841-iki iberni egyezményben a hatalmak a nemzetközi jog tételül ismerték el, hogy ez a tengerszoros csupán török hadihajók számára áll nyitva és Törökországnak köteleznie kellett magát arra, hogy idegen hadihajókat nem bocsát rajta keresztül, kivéve a követségi hajókat. Az 1856-i párisi béke megerősítette ezt a tételt. A szultán kijelentette, hogy „amíg a porta békében lesz, idegen hatalom hadihajóját a Bosporuson és Dardanellákon nem bocsát keresztül“ a külföldi hatalmak pedig kötelezték magukat, hogy a szultán e kijelentését tiszteletben tartják és aszerint cselekednek. Kivétel voltak a könnyű követségi hajók és valamennyi hatalom két-két hadihajója, amelyek a Duna torkolatánál állomásoztak. Az 1871-i londoni egyezmény annyiban módosította ezt a határozatot, hogy a szorosok zárva vannak ugyan idegen hatalmak hadihajói számára, de békaidőben, ha a porta jónak látja, bebocsáthat idegen hadihajókat, ha a párisi egyezmény határozatainak biztosítása ezt szükségessé teszi. A berlini kongresszus 63 szakasza megerősíti a tengerszoros elzárását.

Ez a jogi állapot, amelyet azonban nem igen tartottak tisz-

teletben. Különösen Oroszország gyakran kért engedelmet arra, hogy hadihajói áthaladhassanak a tengerszoroson és Törökország nem merete az engedélyt megtagadni. Ilyenkor Anglia mindig tiltakozott, sőt egy alkalommal lord Salisbury a felsőházban kijelentette, hogy ha Törökország tulságosan egy idegen hatalom befolyása alá jut, Anglia sem fogja tiszteletben tartani a Dardanellákra vonatkozó megegyezést.

A tengerszorosok bezárása különben Oroszországra nézve nagy teher. Igaz, hogy a többi hatalmakat távol tartja a Feketetengertől, de viszont az orosz fekete-tengeri hajóraj valósággal van és heteket veszít, míg a kelet-ázsiai harctérre segítséget küldhet. Oroszország azért még sem fogja megszegni a Dardanelle egyezményt és hajórajával nem vág át a Bosporuson, először is azért nem, mert az angol hajóraj most ott áll a szoros előtt, aztán meg a Dardanellákból érkezve zárva találná maga előtt a Suez-csatornát. Legvégül pedig — ezzel a mozdulatával halomra oöntené az egész nemzetközi jagot.

HIRESK.

— **Tűz.** A M. Á. V. fűtőház telepén az esti órákban egy a Répászky Tivadar fűtőházi főnök tulajdonát képező mintegy 400 korona értékű szénaboglya eddig ismeretlen okból meggyuladt. A kivonult tűzoltók a tüzet idejében elfojtották.

— **Megharapta a társa orrát.** Jank Alesca kajántói lakos részeg állapotban Pataki György napszámos orrát megharapta, az elővezetni akaró rendőröknek ellenszegült, úgy, hogy meg kellett bilincselni.

— **Hirtelen halái.** Zágoni Sz. Mihály földész a szénarétról hazajövet Varga-utca 15. sz. lakásán hirtelen meghalt. Holttestét be szállították a bonctani intézetbe.

— **Nagy verekedés Szamosfalván.** A tegnap Szamosfalván nagy verekedés volt, melyben Glizsárk Florián 6 erős vágást kapott, míg Demeter Tamásnak három újat vágta le. A kivonult mentők a kisebb sérülést szenvedőkkel együtt ápolás alá vették mind a kettőt.

— **Tűzoltó gyakorlat.** Tegnap délután tartották az önkéntes tűzoltók első összegyakorlatukat alak-tanyán és a laktanyához közel eső épületeken Polcz Rezső parancsnok és Bartha Gergely h. parancsnok vezetésé alatt. A gyakorlatra kivonultak a mentők is, hogy az esetleges balesetnél segítyt nyújtsanak. A gyakorlatot szép számú közönség nézte végig, a mely teljes rendben folyt le.

— **Borzasztó istenitélet.** A San Juan del Monteban pusztított felhőszakadás egyike volt a legborzasztóbb ilyenfajú katasztrófáknak a lefolyt utolsó száz esztendő alatt. Még az az irtózatosszerű szerencsétlenség, amely 1872-ben Németországban száztiz emberéletet oltott ki, a hautenbachi felhőszakadás, még ez a nagy katasztrófa is csekélység lehetett ehhez a veszedelemhez mérten. Mint a tropikus vidékeken legtöbbször,

ez az elemi csapás is vulkánikus okokra vezethető vissza. Néhány órával a tulajdonképeni katasztrófa kitörése előtt, a San-Juantól délkeletre, mintegy 65 kilométernyire fekvő Taal vulkán egy nagy erupciónak félreismerhetetlen jeleit mutatta. Nemsokára sűrű, fekete felhők burkolták egészen a vulkánt. San-Juan széles völgyben, a Kordillera és Bataan hegységek között van beékelve és a felhőszakadás annál nagyobb pusztítást kellett, hogy okozzon, mert a tropikus esőzés már az előző napokban a szomszédos hegyipatakok vizállását igen megnövelte, ezek a patakok most feltartóztatlan erővel vizesések módjára omlottak San-Juanra. A víz leküzdhetetlen ereje hatalmas sziklatömböket szakított le a hegyekről és megsemmisítő erővel zuditotta a szerencsétlen városra, ahol egyesülve a rengeteg vízzel, hihetetlen pusztulást okoztak. A benszülött lakosság egy része, amelyik legelőször jutott tudatára a rettenetes veszedelemnek, az istállóba rohant, ahol kétségbeesetten küzdöttek a kicsiny, de ügyes és igen kitartó ponyva-lovakért. A győzők hihetetlen gyors vágatással Manilla felé menekültek, mindent eltiporva, ami útjukba esett. Azok, akik életben maradtak, ezt a futást legkegyetlenebbnek, a legborzasztóbbnak mondják, amit csak az ember fantáziája kigondolni képes. Kő kövön nem maradt és nem lehetett mást látni, mint egy ezüstszürke víztömeget. Az utcák helyén hirtelen támadt tenger hullámzott. Az áldozatok számát még nem lehet pontosan megállapítani, de az eddig érkezett jelentések szerint is több mint háromszáz emberélet pusztult el. Maga Manilla, amely San-Juantól 14 kilométernyire fekszik, sincs egészen veszedelmen kívül és az alacsonyabban fekvő városrész víz alá került.

— **A waterlooi csata élő tanuja.** Montrealból jelentik: Egy Sullivan Mari nevű öreg asszony a quebeci menházban nem régiben ünnepelte 89-iki születésnapját. Ez alkalommal ismét eldicsekedett vele, hogy 1815. június 18-án a waterlooi csatateren született. Atyja a 13-ik gyalogezrednél szolgált és anyjának kivételesen megengedték, hogy a sereget kövesse. Az anyja a csata napján érkezett a táborba, hogy ott egy hirt adjon át, mikor Wellington herceggel találkozott, aki megparancsolta neki, hogy gyorsan távozzék, mert az ellenséges sereg közeledik. Az asszony sietve teljesítette a parancsot, de megbotlott egy fagyókérben, minek folytán a mostani Sullivan Mary asszony a rendesnél korábban pillantotta meg a nap világát. Anya és gyermek elhagyatva feküdtek a mezőn estig, míg irgalmas nővérek egy közeli zárdába vitték őket. Mary atyja sértetlenül került ki a véres csatából. 1837-ben ezredével Montrealba ment. Mary időközben férjhez ment az ezred egyik hőséhez és 67 esztendeig csaknem folyton Kanadában tartózkodott. 9 gyermeke közül még csak 2 fiú él és férje is elhunyt már 40 év előtt. Az agg nő egészsége eléggé kielégítő, csupán hallása gyöngé. Magas kora dacára nagyon becsavagyó és mint a waterlooi csata egyetlen élő tanuját tisztelet övezi. Edvard királynak is írt egy ízben

és az udvarias uralkodó kedves levélben felelt, melyben kijelentette, hogy alapos vizsgálat után, melyet ő maga vezetett, meggyőződött a Sullivan Mari állításának igazságáról.

— **Előállított aszfaltbetyár.** Már rég réme volt az utcán sétáló hölgyeknek dr. B. Sándor fiatalember, a ki abban lelte örömét, hogy a sétáló hölgyekre tett hangos megjegyzéseket. Tegnap azonban megjárta a doktor ur. A mint régi szokásához hiven az Andrásy-ut és a körút sarkán az ugynevezett „majomsarkon“ állt és egy mellette elhaladó elegáns hölgyre tett hangos megjegyzést, a hölgy megfordult és szó nélkül arcul ütötte az esernyőjével. Az aszfaltbetyár ur az első pillanatban meghökent és nem tudta mihez kezdjen. A doktor ur azonban hamar feltalálta magát és el akart ilanni a neki érthető okokból nem tetsző helyről. Csak hogy ez idő alatt a már összeverődött kíváncsi ember-tömeg nem engedte az elpáholt aszfaltbetyár urat elmenekülni, hanem a legközelebbi rendőrnek adta át, a ki bekísérte az őrzőháza, a honnan igazolás után szabadon bocsátották. Az egész esetnek legjobban örültek az aszfaltbetyár ur „majomsarkon“ álló társai, mert hogy az esernyő eset nem rajtok esett.

— **Oroszlán a pályaudvaron.** A londoni pályaudvaron egyik vasuti őrnök alkalma volt azt a kellemetlen felfedezést tenni, hogy oroszlanoktól való megtámadástól még az angol főváros pályaudvara sem mentes. Hétfőn ugyanis egy londonba érkezett állatszélidítő hozta magával az „üzletét“, egy sereg oroszlan és a vasuti őrnöknek valami dolga akadt, az oroszlanoktrechez oly közel ment, hogy egyik sivatagkirály nem mulasztotta el a jó alkalmat és barátságosan arcul „legyintette“. A vasuti őrnök azonban nem fogta fel nagyon barátságosan a kedélyes üdvözlést és irtózatossal ordítással menekült a veszedelmes üldöző elől.

— **Akinek két szive van.** A kétszívű ember, ha igaz, amit olasz lapok írnak, a két Itáliában Lene községben él, Maggio Józsefnek hívják. Római professzorok megvizsgálták és megállapították, hogy a szerencsés embert két szívevel ajándékozta meg a Gondviselés. Az egyiket jobbról viseli, a másikat balról. Érdekes, hogy a két szív közül a jobboldali teljesen egészséges, míg a baloldali, amely tehát a normális helyen van, tágulásban szenved. A kétszívű ember most huszonhárom esztendő. Egy amerikai muzeum, mint a hogy ez már hasonló esetekben szinte kötelező, természetesen haladéktalanul jelentkezett a hír vétele után és 35,000 koronát kínált Maggio Józsefnek a testéért, melyet természetesen csak akkor kap meg, ha a szerencsés embernek már — mind a két szíve megszűnt dobogni. Az összeg felét azonnal kifizeti a muzeum, a másikat csak negyvenöt éves korában kapja meg Maggio József.

— **Rablógyilkos rendőrőrmester.** Aschból táviratozzák, hogy egy Sramm nevű rendőrőrmester Krotendorf százsz helységben július 18-án betört a község házába, ahol a pénztárost fejszével megölte és a pénztárból 5763 márkát elrabolt. A rablógyilkos elmenekült.

Azó a szomszéd erdőben bolyong, ahol tegnap egy Süss nevű birtokost megtámadott és tőle minden pénzt elvette. A csendőrség valóságos hajtóvadászatot tett Sramm ellen, akit még eddig nem sikerült elfogni.

A nő szépség elérésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a vegytiszta teljesen ártalmatlan Biró dr.-féle „Havasi gypár Crème“. Probatégely 70 fillér. Kapható Wolff gyógyszerárban Kolozsvár. 78. 16—30.

A háboru.

A három japán hadtest megkezdte előnyomulását Liaojang, illetve Mukden felé. A japánok most már Kaicsutól felfelé egészen Szikojanig félkör alakban állanak az orosz hadállással szemben s nem lehetetlen, hogy a japánok ama régi terve, hogy az orosz sereget bekerítsék és döntő ütközetre bírják, most az egyszer sikerülni fog. Port-Arturból ellentmondó hírek érkeznek. Egyik távirat azt jelenti, hogy az ostrom folyik, a másik azt mondja, hogy az erődök körül minden csendes. Ez az utóbbi hír a valószínűbb s a japánok most állítják fel ostromágyukat, hogy Port-Artur ostroma sikerrel járjon.

Pétervárról jelentik: Az új hadsereget, mely augusztus végén lép akcióba, nem Kuropatkin fogja vezetni, aki ezentúl az első hadtest parancsnoka lesz. A második hadtest parancsnokságát Szuhomtinov kiev-i hadtestparancsnok vagy Szubotin kelet-szibériai katonai kormányzó veszi át.

A cázár ma este Kronstadba érkezett a flotta megsemmisítésére. Az egész pályaudvar és az utvonat, ahol a cázár kocsija elment, meg volt szállva katonasággal. A szokásos ováció elmaradt. Zavargásoktól félnek.

Port-Artur a japánok ismét bombázzák. A bombázás a figyelmeltérítésére szolgál, hogy a japánok háborítatlanul helyezhessék el ostromágyukat.

Heti műsor.

Hétfőn: A régi szerető.
Kedden: Ttrieoche és Cacolet.
Szerdán: Nőemánczipáció.
Csütörtökön: Fekete orvos.
Pénteken: „A hét Slézinger“ előkészületei miatt nem lesz előadás.
Szombaton: A hét Slézinger.
(Először.)
Vasárnap: A hét Slézinger.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Wesselényi Miklós-u. 7. sz.

Telephon szám 503.

NYÁRI SZINHÁZ.

Ma 1904. július hó 25-én:

A régi szerető

Népszínmű 3 felvonásban

Kezdete este fél 8 óraker.

MA

● ● Hétfőn ● ●
a SÉTATÉRI KIOSZKBAN.
Halló! Halló!

Uj tagok a Kioszkban:
Mis Ghuka Noci,
Joneglur a mozgó globus golyón.

Vidovics János,
Salon humorista és imitátor.

A nagyérdemű közönség kívánságára

The Jamamoto's
Japán tüzművészek és bűvészek

Uj műsorral.

Tisztelettel:

Veres Sándor, **Gárdonyi,**
művezető, igazgató.

Japánok a Kioszkban.

14. sz. 77*

Rónai mulató

Biasini szálloda.

Az évad sensatiója!!

A japánok már elmentek.

Palugyai Miczi
pályadijat nyert szépség I. fellépte.

Grünau,
mint majom. Szenszációs!

Továbbá a világhírű

Freyers-ek

zenélő éttermükkel és

Ferry és John

tréfás parodisták.

A teljes művészszemélyzet új műsorral.

Figyelem! Figyelem!

Magyarország legjobb

● ● variete műsora!!

Belépti díj 1 korona.

Kezdete 8 órak. Fentartott helyek.

Gerő József, **Rónai,**
művezető. szálloda-bérlő, igazg.

Apró hirdetések.

Bolthelyiségemet a Dologán-házhoz tettem át (Unió-utca 2.) Mátyás király-utczába a bádigos mellé. Reggelit, ebédet, vacsorát, jól házilag elkészítve, valamint a kolozsmonostori gazdaságtól hozott friss juh savót, sörte, bort és mindenemű italokat lehet kapni. Miután a n. é. közönség 17 évi pártfogását megköszönöm, úgy ezután is kérem kegyes támogatásukat. Tisztelettel **Kovács Károly.**
3—5

Egy gyakorolt tűző nő, ki a gépkezesben is jártas, alkalmazást nyer Lengyel Károly cipész üzletében.

Menjünk Kolozsra!

Egészségünk kincs s azt gyarapítani kell!

Csodálatos hatású sósgyógyviz, modern igényeknek megfelelő berendezésekkel!

Polgári árak; minden nap sétahangverseny. — Kitűnő magyar konyháról, friss sörről és erdélyi borokról gondoskodik

48. sz. 12*

Pferschy G. fürdővendéglői bérlő.

Üzlet áthelyezés.

Börönd és utazó kosár-üzletemet

folyó hó 10-én a Wesselényi Miklós-uteza 6. sz. háztól

Wesselényi Miklós-uteza 24. sz. alá helyezem át.

Ebből az alkalomból összes áruimat olcsó árban árusítom el.

Böröndszükségletét tessék tehát nálam fedezni.

86. sz. 19—30. Kiváló tisztelettel

Herschelesz Jónásné.

Lakás kerestetik

külön telek udvarral és kerttel, szoba, konyha, speiz és faszin-nel a Kis- vagy Nagy-Szamos mentén, a város kültekén. jól bekerítve **f. év október hó 1-jére**, esetleg még hamarabb, **haszonbérbe** kerestetik. — Ajánlatok „Állandó” czimen a kiadóba.

67. sz. 39*

SZÓLJ, HOGY TUDJÁK LÉTEZÉSEDET

AKINEK venni vagy eladni valója van, alkalmazottra vagy állásra van szüksége, az hirdessen a

„**Kolozsvári Hirlap**”-ban,

melyben a hirdetés nem téveszti el a hatást és biztos eredménnyel jár.

KI AKAR

naponta 2—3 koronát

tisztességes módon és könnyen keresni?

Felnőttek, valamint gyerekek is, kik 13-ik életévüket már betöltötték, **jelentkezhetnek a „Kolozsvári Hirlap” kiadóhivatalában Wesselényi Miklós-uteza 7. sz.** minden délután 3—6 óráig.

Valódi erdélyi hegyaljai tisztán kezelt

• BOROK •
Ötvös Dánielné

pinczejéből Kolozsvárt, Bocskay-uteza 1. sz. (Mátyás király születési háza szomszédságában).

TELEFONSZÁM 511.

Fehér borok zárt palaczkban
à 70 és 35 centiliter

	70 ctl.	35 ctl.
Leányka erdélyi különlegesség	1.20	—70
Asszu édes	1.60	—90
Asszu finom	1.20	—80
Sauvignon-Semillon	1.20	—70
Muskotály	1.20	—70
Risling erdélyi különlegesség	—90	—50
Som	—90	—50

Vörös borok zárt palaczkban
à egy liter

Egri bikavér	2.60
Egri piros	—84
Elsőrendű piros	—84
Carbenet	1.—
Schiller	—68

Fehér borok zárt palaczkban
à egy liter

Hegyaljai pecsenye	1.10
„ asztali I. osztályu	—84
„ „ II. „	—72
„ „ III. „	—60
Ménési pecsenye	—90

Ezen árak mellett a fogyasztási adó már ki van fizetve. — Ezen árak bárhova haza szállítva készpénz fizetés mellett értendő. — Úvegek 15 napra kölcsönkép adatnak.

Literenként
zárt palaczkokb.
koronákban

Telefonon megrendelhető és minden időtájban hazaszállítatik.

Ünnepnap és vasárnap csak délelőtt 10 óráig.

BIZOMANYI RAKTÁRAK: Adi László Deák Ferencz-uteza, telefonszám 470. — Fuhrmann Károly Wesselényi Miklós-uteza 10., telefon 429. — Kondász Dániel Mátyás király-tér 25. sz. — Irimiás Tivadar Arany János-tér 2. sz. — Nyisztor Gergely Hunyadi-tér 6. sz. — Balogh János Trefort-uteza 20. sz. — Pardi Sándor Akácfa-uteza 3. sz. — Baktay Ida Benignipalota (vashidnál). — Nyikora Anna Rudolf-uteza 64. sz. — Rozenzweig Antal Széchenyi-tér 39., telefonszám 416. 26. sz. 69—50.

Kiadja: a Szerkesztőség.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-uteza 10. sz.